СВОБОДА — **SVOBODA**
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — **UKRAINIAN DAILY**

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. ... ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го СІЧНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 28. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 30, 1953. VOL. LXI

ДОБА АТОМОВИХ НАД-БОМБ ПЕРЕД НАМИ

Вашингтон. — Атомовий проєкт завершує вже десятиріччя і позначується приходом ще новішої доби атомової вищої зброї і над-бомби. Це виявила Комісія Атомової Енергії у своєму 13-тому піврічному звіті для Конгресу. З цієї нагоди комісія каже між іншим:

„Останнє півріччя більше ніж у символічному значенні позначилося важливими відкриттями і розвитком винаходів з-перед п'яти років". — Це дуже загальна заява. Її треба пояснити, що тут мова не про саму водневу бомбу. Звісне, що й первісну атомову бомбу видосконалено; що атомову силу пристосовано до воєнних кораблів і до літаків і використано в цивільній промисловості.

Комісія виявляє, що остання витрата чотирьох більйонів долярів з-перед шости років виявилась доцільною і тепер зросла до вартости сім з половиною більйона. Продукція природних матеріялів для виробу атомової сили поширилася по цілому світі, бо до Південної Африки, Австралії, Канади і в різних стейтах нашої країни. Одну атомову підводну лодку вже викінчують, а на другу накреслено пляни. Покладено теж основи під будову заводу для виробу атомових літаків — витративши на це $33,000,000. Крім того розпочато нові побудови для постачання атомової сили для промислових цілей — каже Комісія Атомової Енергії у своєму звіті.

Труман твердить, що самі слова не переможуть Совєтів

Індепенденс, Мо. — Гаррі С. Труман сказав, що він не вірить в те, щоб республіканська адміністрація президента Айзенгавера зробила поступ у „холодній війні" з Совєтами самим тільки говоренням. Цю замітку сказав бувший президент з нагоди промови, виголошеної секретарем стейту Джаном Фостером Доллесом, у якій сказав, що Росія з часом може дістати „шлункового запору" і перестане походу на здобуття світу. Труман пригадав свою давнішу заяву, що він хоче оминути суперечок з новою адміністрацією, одначе заявив: „Ці люди мають нагоду щось придумати і я надіюся, що вони це осягнуть. Надіюся, що вони десь зайдуть. Я повинен знати, які перешкоди вони зустрічають, бо я поборював їх вісім років. Я тільки змагав, щоб утримати мир у світі, від коли я став президентом". Коли його запитали, як він почувається після критики щодо його сумніву про те, чи Совєти мають атомову бамбу, Труман відповів, що його справді здивували численні голоси на його заввагу, коли він належить уже до „колишніх людей"'. — Коли Труман явився в своєму бюрі в Канзас Ситі після розмови з кореспонентами, він застав там 70,000 листів і без числа телеграм.

Сенат затверджує верховних урядовців без провірки Еф Бі Ай

Вашингтон. — Сенатська комісія закордонних справ, виконуючи волю секретаря стейту Джана Фостера Доллеса, вирішила затвердити призначеного на підсекретаря стейту ген. Валтера Бедела Сміта і кандидата на високого комісаря для Німеччини, дотеперішнього голову Гарвардського університету д-ра Джеймса Брайєнта Конанта, — без провірки їхньої льояльности Федеральним Слідчим Бюром. Це вирішення стосується біля 130 верховних дипломатів, які будуть призначені на пости по цілому світі, як це виявив голова комісії, сен. Александер Вайлі. Комісія закордонних справ вийшла з вимогою два тижні тому, щоб усі урядовці, призначені президентом на найвищі становища, були провірені слідчим бюром. Тепер сенатор Вайлі заявив, що з уваги на поспіх цю ухвалу треба припинити.

Страйкуючі водії на автобусах піддаються вирішенню мирового суду

Ню Йорк. — Страйк водіїв на автобусах приватних підприємств, який почався ще на Новий Рік, закінчився в середу ввечорі, коли загал страйкарів трьома четвертинами голосів вирішив повернути до праці, а підвишку платні залишити до вирішення мирового суду. Після переведеного голосування члени перевозової юнії заявили, що пускають негайно в рух автобуси, що стояли нечинно по різних возівнях. Голова юнії, Майкел Квіл заявив, що кінцеве наладнання страйку залежне від підприємців. Страйк був не популярний від самого початку з уваги на погрозу голови юнії, що він припинить рух на нюйоркській підземній залізниці, якщо власники автобусів не приймуть умов юнії.

ПОМЕР ІВАН ФОРИСЬ

Дітройт. — В середу, 28 січня, помер Іван Форись, довголітній предсідник 292 Відділу У.Н.Союзу. Прожив 67 років. Похорон відбудеться з похоронного заведення Градовського, в суботу, 31 січня, година 9 рано.

ХОЧУТЬ ЩАДИТИ НА ЦИВІЛЬНІЙ ОБОРОНІ

Вашингтон. — Підчас розгляду федерального „Трумановоґо" бюджету на доручення республіканської адміністрації, виявляються можливості радикальних змін у плянах, а тим самим і в витратах. На підставі дотеперішніх спостережень можна перевести такі зміни: усунути витрати на розбудову установ по місцях, а обмежатися до складання доручень, плянів і координації праці у верховних бюрах; використати приватні промислові установи і установи стейтових та місцевих громадських урядів. Замість переводити окремі вправи з громадянами, перенести такі вправи на шкільну дітвору і пристособити її до цивільної оборони, головно для несення медичної допомоги підчас рейдів з повітря. — Такі зміни, на думку спостерігачів, заощадили б $100,000,000 у витратах на цивільну оборону і цю суму можуть скреслити з бюджету.

Наче у відповідь на оці пляни, нюйорський директор цивільної оборони Герман О'Браєн заявив на переслуханні з міським уряді в справі видатків на пожежну сторожу, що самий пожежний департамент не буде в спромозі охоронити місто Ню Йорк на випадок нападу атомовою бомбою, як це виявилося під час вправ проти таких нападів. Він твердить, що одна тільки атомова бомба так вичерпає міські фінансові засоби, що Ню Йорк залишиться без охорони на випадок рейду і тому місто потребуватиме допомоги з інших джерел.

ПРЕЗИДЕНТ ВІТАЄ НОВОГО СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ

Президент Айзенгавер сердечно привітав нового секретаря оборони Чарлса Вилсона та його дружину після формальностей заприсяження в Білому Домі. Після того президент Айзенгавер сказав до Вилсона: „Тепер я маю секретаря оборони і я гордий з нього."

Помічники секретаря оборони не можуть мати уділів в деяких підприємствах

Вашингтон. — Новий секретар оборони, Чарлз Е. Вілсон, який обняв уряд щойно після того, як відпродав свої уділи в підприємстві Дженерал Моторс Корпорейшен, видав тепер осторогу до своїх помічників, що вони не будуть могли робити оборонних замовлень у таких підприємствах, де вони мають уділи. Право робити замовлення перейде в такому випадкові на найближчих ранґою урядовців. Цей розпорядок Вілсона пояснюють так, що це осторога для кандидатів на секретарів армії й повітряних сил та інших призначених уже урядовців, щоб вони заздалегідь позбулися уділів в таких підприємствах, які дістають замовлення на постачання різних виробів для департаменту оборони, щоб могли дістати затвердження від Сенату.

Один підсудний захворів, — відкладено вимір кари для всіх 13 комуністів

Ню Йорк. — Федеральний Суддя Едвард Дж. Дімок, що проводив судовій розправі проти 13 другорядних комуністів, відклав проголошення кари для них тому, що один із цієї тринадцятки захворів. Коли інші підсудні явилися в судовій залі для вислухання присуду, суддя сказав, що зажде, аж видужає тринадцятий і дав наказ відіслати всіх до тимчасової тюрми, де вони залишаться аж до виздоровлення їхнього товариша. Присуд мав бути проголошений у середу після того, як лава присяжних суддів 21 січня вирішила, що всі 13 підсудні винуваті в закиненім їм злочині організування змови для насильного скинення американського уряду. Прокуратор домагався проголошення присуду на тих підсудних, що явилися, мотивуючи своє домагання тим, що й інші можуть захворіти. Суддя відповів, що в такому випадку він найде спосіб проголошення вироку.

Лівий мехіканський провідник поправів

Місто Мехіко. — Вінсенте Ломрадо Толедано, прокомуністичний мехіканський робітничий провідник, який мав колись потужний вплив на цілу Латинську Америку, заявив свою підтримку для нового президента Адольфо Руїз Кортінеса, який переміг його під час останніх виборів. Толедано проголосив у своєму органі „Ель Популяр" заклик до Популярної партії, щоб вона підтримувала адміністрацію Кортінеса. Це, серед мехіканських відносин важлива подія, бо в минулому противники завжди змагали до насильного відсунення своїх конкурентів з уряду. На виправдання свого становища, Толедано твердить, що то Кортінес прийняв програму опозиції і тому нема причин його поборювати, бо „насправді опозиція перемогла при виборах", як каже провідник опозиції.

Організації молоді в Ню Йорку спільно вшановують роковини Крут

Ню Йорк. Всі організації української молоді в Ню Йорку влаштовують під протекторатом Об'єднаного Комітету Українських Організацій метрополії спільне Свято Крут в найближчу неділю, дня 1. лютого, в залі школи Вашинґтона Ірвінґа при 16-тій вулиці та Ірвінґ Плейс о год. 7. ввечорі. В програму свята, мистецькою частиною якою керує Ольга Дмитрів, входять: відкриття, доповіді, деклямації, збірна рецитація, інсценізація та музичні точки із сольоспівами. Влаштовуючи це свято спільними силами, організації молоді в Ню Йорку, практично здійснюють започатковану вже перед деяким часом та оформлену на останній конвенції Ліґи Української Молоді Північної Америки акцію координації праці та виступів всіх організацій молоді тут народженої, давніше прибулої та новоприбулої з усіх частин України. Можна сподіватись, що не тільки молодь, але й ввесь загал нашого громадянства активно підтримає цю акцію своєю масовою участю в святі Українських Термопілів.

- **Дораджують покликати** студентів до війська аж по скінченні студій. Цю думку запропонував ген. Луїс Б. Герші, директор Поборової Служби.
- **Сен. Естес Кіфовер** зголосив законопроєкт для створення Краєвої Карної Комісії для просліджування інформацій в справах злочинности. Це запобіжить безупинним творенням окремих слідчих комісій, каже сенатор.
- **Вояк-двоєженець** з Бронксу, Вільям Родріґ, домагався грошевої допомоги і для своєї другої жінки, що викликало потягнення його до відповідальности за порушення подружніх законів.

ФРАНЦІЯ ПОЧАЛА АКЦІЮ В СПРАВІ РАТИФІКАЦІЇ ДОГОВОРІВ З НІМЕЧЧИНОЮ

Париж. — Французький уряд рішив вчора передати під розгляд Національної Асамблеї договори в справі мирового контракту з Німеччиною та европейської оборонної спільноти з участю Німеччини в европейській армії. — Звертається увагу, що ця акція французького уряду сходиться в передвчорашньою промовою американського державного секретаря Джана Фостера Доллеса, в якій він заявив, що договір про европейську армію „якось зупинився" та що коли Европа не об'єднається для оборони, Америка буде змушена перевірити свою політику відносно неї. Французький уряд, наче у відповідь на виступ Доллеса, запевняє Національну Асамблею в довгому на 4,000 слів виясненню, що плян европейської армії „не тільки вможливить нам протиставитись чужій загрозі, але й кладе основи під майбутню організацію Европи". Тимчасом французька преса гостро критикує виступ Доллеса, — називаючи його твердження „брутальними", „погрозою для Західної Европи" та намаганням „налякати европейців". Акція французького уряду та його добра воля добитись ратифікації тих підписаних перед восьми місяцями договорів була приємною несподіванкою для американських дипломатів, хоч передача тих договорів парляментові ще не означає їхньої ратифікації. Прем'єр Рене Маєр, формуючи недавно новий уряд Франції, заповів, що він не буде домагатися ратифікації тих договорів, як довго Франція і Німеччина не договоряться в справі Саарщини. Передаючи тепер ці договори парляментові, уряд рекомендує йому простудіювати їх, але не забирає слова на тему того, коли вони повинні бути ратифіковані, — хоч долучені вияснення скеровані на те, щоб вказати на конечність і користі ратифікації тих договорів. Загально вважається, що справа американсько-европейських стосунків та европейських оборонних договорів може поступити знову вперед у висліді розмов нового американського державного секретаря Доллеса з европейськими політиками впродовж найближчого тижня. Доллес виїжджає до Европи вже цієї суботи.

37% французького бюджету призначено на оборону

Париж. Французька Національна Асамблея прийняла вчора більшістю 374 голосів проти 214 проєкт бюджету країни на 1953 рік в сумі 3,931,000,000,000 франків (10,726,800,000 долярів), з яких 37% призначено на оборону. Проте, деяка частина цілого бюджету (80,000,000,000 франків) буде „заморожена" на те, щоб збалянсувати бюджет з передбаченими податковими впливами. Для своєї правосильности бюджет мусить бути ще ухвалений вищою палатою парляменту, що повинно статись ще до кінця цього тижня. В користь такого бюджету голосували радикали, народні републіканці, де-ґолісти і консерватисти, а проти нього були комуністи і соціялісти.

Завваги британського посла про спільні політичні справи

Вашингтон. — Новий посол Великої Британії, сер Роджер Мейкінс, який заступає свого попередника на цьому пості, Олівера Франкса, узяв участь у минулу середу, в перекусці в Національному Пресовому Клюбі, де виголосяв промову про співвідносини Англії й ЗДА та про політичне положення в світі зокрема на Середньому Сході. Посол висловив своє переконання, що ЗДА і Британія повинні тісно співпрацювати, особливо на відтинку заплутаних справ, пов'язаних з іранським нафтовим басейном. Цей бо відтинок, як і взагалі обшир Середнього Сходу, є найважливіший у світовій політиці і тут саме потрібна особливо тісна співпраця ЗДА і Британії. Посол не вказав в чому має бути ця співпраця і які є дотеперішні пункти розходження, проте мова очевидно була про комуністичну небезпеку та про ... ського світу. Сер Р. Мейкінс лише ствердив, що неясність політики, чи хитання однієї сторони ослаблює іншу і навпаки.

Підозрілий вогонь на найбільшому англійському кораблі

Савтгемптон, Англія. — 28 січня вибух вогонь на найбільшому англійському пасажирському кораблі „Квін Елизабет" (83,673 тонни), який стоїть у цьому порті для звичайної річної провірки. Вогонь удалось корабельний і міській сторожам погасити, але тепер поліція веде слідство, бо їй здається, що вогонь не був припадковим, тільки навмисним. Підозріння поліції збільшує та обставина, що 25 січня згорів в ліверпульському порті канадійський 20,235 тонновий пасажирський корабель. Шеф поліції заявив, що „ми мусимо вважати цей вогонь підозрілим", а англійська преса пише про можливість саботажу. Вогонь вибух у гардеробі 93 кабіни, хоч робітникам, що працюють на кораблі, не вільно курити.

Китайський дипломат за офензиву проти червоних

На перекусці, що її влаштовано під час сходин республіканських клюбів юнаків і юначок в Ню Йорку, виступив з промовою постійний представник націоналістичного Китаю при Об'єднаних Націях, Д-р Тінґфу Тсіанґ. Промовець торкнувся поборення комунізму й участи в цьому збройних сил націоналістичного Китаю. За думкою китайського дипломата, затримати світовий похід комунізму можна лише на китайському суходолі. Це не значить, що для того, щоб перекинути китайські націоналістичні військові відділи з Формози на суходіл, мають бути використані союзні кораблі та літаки. Для цієї операції необхідно, натомість, з поміччю союзників, відповідно розбудувати морську і повітряну силу Формози, до того хоч би рівня, як це є з наземними військами на Формозі. Д-р Тсіянґ відкидає проєкт вжиття китайський військ в Кореї. Він твердить, що помиляються ті, що думають, що китайські націоналістичні війська можна вжити усюди, де вони лише можуть бути придатні.

- **До Америки має приїхати** Антоні Іден, британський міністер закордонних справ. Про це повідомив секретаря стейту Доллеса британський амбасадор сер. Роджер Макінс.
- **Десять жіночих** організацій зажадали на Жіночому Форумі Краєвої Безпеки приспішити кампанію проти поширювання комунізму на всіх фронтах. Головну промову виголосив командир Американського Леґіону Луїс К. Гав.
- **Японські часописи** нарікають на двірські кола, які не дозволили японському імператорові бути присутнім на похороні свого брата, бо двірський церемоніял дозволяє мікадові бути тільки на похороні матері або бабки.

АЛІЯНТИ ВИЯВЛЯЮТЬ СОВЄТСЬКІ ІНТРИГИ В КОРЕЇ

КОМУНІСТИЧНА ДЕЛЕҐАЦІЯ НА ПЕРЕГОВОРАХ В ПАНМУНДЖОМ КЕРУВАЛА БУНТОМ ПОЛОНЕНИХ

Токіо. — Очолювана ген. Марком Кларком головна квартира аліянтських збройних сил на Далекому Сході проголосила великий на 50 сторінок звіт своєї розвідки, з якого виразно виходить, що ком. агресією в Кореї керує Москва та що минулорічні криваві бунти комуністичних полонених на острові Кодже були організовані комуністичною делеґацією, яка брала участь в мирових переговорах в Панмунджом. Проголошений звіт розвідки відноситься головно до бунтів комуністичних полонених в таборах на острові Кодже, Чеджу, Понґам та в інших таборах. Поміщені в цьому звіті перехоплені аліянтською розвідкою комуністичні документи, зізнання свідків та інші джерела виявляють наглядно. — що всіми тими бунтами, як і самою аґресією в Кореї керує московська рука. Документи виявляють, що головним організатором бунтів полонених був голова комуністичної делеґації на переговорах в Панмунджом ген. Нам Іль, „бувший старшина совєтської армії і совєтський громадянин корейського походження". Головним його помічником в організації тих бунтів, ген. Пае Чоль, командант бюра керівництва комуністичних партизанів, яке керувало теж інфільтрацією комуністичних аґентів в Південну Корею, „є теж старшиною совєтської армії". Зв'язковий ген. Нам Іля на переговорах в Панмунджом, ген. Кім Па, є колишнім аґентом совєтського МВД. Совєтським громадянином є теж Кім Іль Сунґ, прем'єр і головний командант військ Північної Кореї. Ці та три десятки інших совєтських громадян корейського походження були вислані Кремлем в 1945 році на Корею з дорученням встановити там комуністичний режим, а радше грати ролю манекінів в руках совєтського окупаційного командування. Вони теж формально очолювали пляновану і наказану Москвою аґресію на Південну Корею. З цілої низки документів та зізнань свідків виходить, що бунт полонених був довго і дбайливо плянований вже від 1951-го року головно квартирою керованої Москвою комуно-корейської армії. Ці пляни переводив в життя ген. Нам Іль, голова комуністичної делеґації в Панмунджом та „культурний шеф штабу аґенції безпеки північно-корейської армії". — Ці бунти мали подвійну мету: масову втечу полонених і їх перехід до комуністичних партизанів в аліянтському запіллі, якщо б це не пощастило, то бодай відповідну пропаґанду проти аліянтів. Для переведення тих бунтів були вислані до полонених в ролі полонених спеціяльні аґенти, які в таборах негайно створили ячейки та почали вишкіл керівників бунту. В проголошеному звідомленні аліянтської розвідки подається в дальшому всі подробиці організації і переведення бунтів, називаючи при цьому поіменно їх керівників та зв'язкових з головним командуванням комуністичної армії. Ціла та акція була повним знехтуванням всіх постанов женевської конвенції в справі полонених. На закінчення звіту висловлюється пересторогу, що подібні бунти можуть ще повторитися.

Повна поразка комуністичного рейду на корейському фронті

Токіо. — Відділ комуно-корейських військ в силі понад 100 вояків виконав вчора рейд на одну з головних аліянтських позицій на східному секторі корейського фронту і в результаті був цілком „зметений" аліянтською протиатакою. Рейд почався після інтенсивного обстрілу аліянтської позиції комуністичною артилерією і в перші хвилині він пробив прогалину в аліянтській лінії, але тільки на короткий час. Після півгодинного бою вже не було в акції ані одного учасника комуністичного рейду.

П'ять совєтських аеродромів на кордоні Норвегії

Ослько, Норвеґія. — Місцева преса подала вістку, що Совєти в останньому часі завершили будову п'ятьох військових аеродромів в безпосередньому віддаленні від норвежського кордону. До вістки додана теж мапа, яка виказує розміщення „норвежської аґресивности" за те, що Норвеґія погодилася побудувати для НАТО новий аеродром в Анденнах, у віддаленні коло 375 миль від совєтського кордону. При цій нагоді виявляється, що Совєти мають в районі Кандалякша-Мурманськ понад 50 аеродромів, на яких вже тепер стаціонує понад 900 літаків.

Відтискають пальці 1,600 урядовцям ОН

Об'єднані Нації, Н. Й. — На домагання нового голови делеґації ЗДА до ОН Генрі Кабота Лоджа, мол., Еф Бі Ай має провірити всіх членів американської делеґації до ОН та всіх американських громадян, що працюють в ОН. При цій нагоді братимуть відтиски пальців від більше як 1,600 осіб, які мають також виповнити докладні квестіонарі. Коло 1,330 урядовців відбудуть так звану малу провірку. Їхні прізвища та відтиски пальців перешлють до Еф Бі Ай, і якщо звідтам не буде жадних завваг — це значить, що провірка скінчена.

ЮГОСЛАВІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ПРИЙНЯТТЯ ІТАЛІЇ ДО БАЛКАНСЬКОГО СОЮЗУ

Београд, Югославія. — Урядом контрольоване радіо заявило, що Югославія погоджується на прийняття Італії до балканського оборонного союзу, що саме тепер монтується з Греції, Туреччини і Югославії. Цікаве те, що Югославія далі обстоює свої домагання до Італії, хоч змінила своє твердження про те, що Італія, як небалканська держава, не повинна належати до балканської антанти. Югославське радіо заявило: „Югославія не пропонує жадних нових розв'язок, але пропонує, щоб спірні справи розв'язати, хоч дотеперішні югославські пропозиції знаходили злий відгомін у Римі". Югославська преса гостро виступає проти Італії, та обвинувачує її, що вона хоче зайняти зону „А" з території Трієсту. — В Атенах відбуваються переговори військових командантів НАТО з грецькими політиками і військовиками.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОЛЛЕС ПРО СОВЄТСЬКУ НЕВДАЧУ

Нова адміністрація заповіла, що вона завжди інформуватиме американський загал просто й ясно про свої заміри, а теж не зробить нічого на міжнародному полі, не маючи до цього уповноважнення від Конгресу. Джан Фостер Доллес, новий секретар стейту, виголосив свою першу промову через радіо й телевізію, щоб представити американському народові таку „смертельну загрозу", в якій він ще ніколи не находився, а яка повстала через політику оточування, яку ведуть російські комуністи та їхні спільники. Сила, якою вони розпоряджають, це 800 мільйонів людського матеріялу, який можна кинути проти ЗДА з 150 мільйонами населення. В обидвох перших світових війнах сила Америки та її союзників виносила 7 до 1 в їх користь, а тепер, коли б прийшло до війни, було б навпаки. Доллес навів ще більше фактів на некористь Америки та її приятелів, головно щодо відносин в Азії. Проте, він не сумнівається, що коли б Москва спровокувала війну, то вона її таки не могла б виграти.

З слів Доллеса ясно виходить, що Америка в ніякому разі війни не зачне, в тому, річ ясна, теж і запобіжної війни. Доллес виразно підкреслив, що він не погоджується з тими, що кажуть, що війна з Совєтами неминуча та чим скорше вона настане, тим краще для Америки і вільного світу, бо час працює проти них. Так як він, думають теж президент Айзенгавер і департамент стейту, заявив Доллес, для яких „війна ніколи не буде знаряддям їхньої політики". Додаючи, що дві останні війни повинні навчити тих, що починають війну, що „хто мечем воює, від меча й гине", Доллес одначе зазначив, що вороги Америки та вільного світу не визнають таких морально-релігійних принципів, бо проповідують насилля, як властиве знаряддя для опанування світом. Хто думає інакше ,той, як заявив Сталін, „божевільний" або ,зрадник комуністичної справи". Америка не тільки не спричинить війни але буде намагатись всіми засобами покінчити якнайскорше ті війни, які тепер ведуться. Доллес дав до зрозуміння, що президент Айзенгавер має спосіб, як змусити Совєти до замирення в першу чергу в Кореї, а далі й в Індо-Китаю.

Дальшим завданням американької закордонної політики буде у відношенні до поневолених комуністичною Росією народів таке: „створити серед інших народів таку любов і пошану до свободи, що їх дійсно ніколи не поглине ні деспотизм, ні тоталітарна диктатура, ні комуністичний світ". Доллес переконаний, що Москва вже тепер не може ,стравити" того, що загарбала, доказом чого можуть бути і останні чистки в Східній Европі та Китаю, що виразно вказують на те, що „люди в тих країнах неспокійні й нещасливі". Терор, якого вживають комуністичні режими, є доказом їхньої слабости. Тут Доллес сказав ще таке: „А багато дечого можна ще зробити в такому напрямі, щоб народи в неволі задержали сильну любов до волі й незалежности, як і виявити таку любов та таку рішучість в піддержці незалежности тих народів ,про які я говорив та які загрожені, що їх совєтський комунізм ніколи не проковтне і не стравить. А можливо, що згодом нестравність буде такою гострою ,що стане фатальною".

Немає сумніву, що ці слова відносяться до того, що Айзенгавер та Доллес назвали „політикою визволення". Ще додамо, що Доллес зазначив, що годі від нього вимагати точнішого обговорення закордонної політики, коли він всього 6 днів в департаменті стейту. При кінці промови ще раз підкреслив, що „як кожна людина в Америці доложить свого труду, щоб закордонна політика країни була успішною" і як ми покажемо світові, що „свобода є більш продуктивною від рабства", то „політика оточування Америки", яку ведуть російські комуністи загарбуючи щораз нові країни, мусить провалитись.

В промові Доллеса було багато щирости і одвертости. проте дещо виглядає на віщування, подібне до висловів пітійської віщунки. Тому треба почекати на діла, щоб краще визнаватись у цій політиці.

ДОБРА ПОРАДА

Коментуючи факт, що З'єдинені Держави перший раз за одну ґенерацію мають в живих двох колишніх президентів, бувшого президента-республіканця Гувера і бувшого президента - демократа Трумана, Ню Йорк Таймс рекомендує, щоб цим двом мужам, які займали найвищий пост серед свого народу не тільки забезпечити відповідно матеріяльний стан, признаючи їм досмертну пенсію, але й у відповідній формі використати їх досвід для добра країни і народу. Це без сумніву добра порада, яка відповідає однаково, як інтересам, так і гідності країни.

Людина, яка впродовж кількох років двигала на своїх плечах важкий обов'язок президента країни, могла б віддати цій країні велику прислугу й після того, як вона перестала бути президентом. Досі в історії Америки тільки двох бувших президентів були рішились на те, щоб знову переходити бурю виборчої кампанії та кандидувати до Конґресу. Це був Квінсі Адамс, який після закінчення своєї президентської каденції кандидував і був обраний конґресменом і цей період зараховується до найуспішнішого в його кар'єрі. Теж Ендру Джансон, після своєї президентської каденції, був ще короткий час сенатором.

Тепер сенатор Тефт та деякі інші члени Конґресу пропонували, щоб бувші президенти автоматично входили в склад сенату, без виборів. Ця пропозиція напевно зустріла б одобрення з боку американського загалу. Відносно бувшого президента Трумана її одушевлено прийняли б зокрема поодинокі національні групи, включно з українською. Він бо увійде для них в історію, як „їх" президент, вже хочби тому, що власне йому в найбільшій мірі завдячують сотки тисяч колишніх українських та інших жертв війни — скитальців можливість переселитись до цієї вільної країни та почати нове життя для себе самих, для своєї нової Батьківщини та для свого поневоленого народу, що його вони були змушені залишити.

Не менш важлива теж видвигнена деякими членами Конґресу пропозиція, щоб усіх бувших президентів забезпечити матеріяльно до кінця їхнього життя, без уваги на їхній власний маєтковий стан. Тут дістється величезна несправедливість у відношенні до голов держави, які покидають цей пост. Тоді, як сьогодні вже й звичайні робітники здобули собі право на відповідну пенсію після закінчення повного періоду своєї праці, як цю пенсію дістають інші державні службовці, такої пенсії не має президент. З цього користають всілякі підприємства і завалюють кожного бувшого президента всілякими пропозиціями праці, яка могла б кинути тінь на колишнє становище бувшого президента. Їм пропонують не тільки писати книжки чи входити в склад дирекції різних підприємств, але й становиська, які не відповідають гідности людини, що стояла у проводі нації.

Тому порада, щоб бувшим президентам запевнити відповідне достойне місце для їхньої дальшої праці та щоб забезпечити їх матеріяльно, є правильна, корисна і на часі.

БУДУЧНІСТЬ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

(Допис із Лондону)

На тему будучности совєтської держави і розвитку світового комунізму під проводм Москви мав доповідь проф. П. Феденко в Австрійськім Клюбі в Лондоні, 18 січня 1953 р.

Австрійський Клюб заснували громадяни цієї малої країни ,які виеміґрували з Австрії перед і після її окупації військом Гітлера в 1938 р. Ці австрійці розвивають у Лондоні жваву інформаційну діяльність не тільки в европейському, але в світовому розмірі. З доповідями в цьому Клюбі виступали визначні члени лондонського парляменту, члени австрійського парляменту, посли і журналісти з Італії, Німеччини, Індії, Франції, професори англійських університетів і ін.

Голова клюбу, д-р Вайсман, запросив проф. Феденка дати доповідь на вище згадану тему для членів клюбу і ними запрошених гостей.

Д-р Вайсман у вступному слові згадав, що українці і українська проблема для австрійців не нова, поскільки частина України належала перед І Світовою Війною до Австро-Угорщини,

Проф. Феденко на початку свого викладу, що тривав 2 години, подав деякі факти з минулого Росії-Московської держави, що на її основах виросла Совєтська деспотія. Розбираючи минуле Московської царької держави, доповідач ствердив, що Ленін і Сталін фактично не принесли багато нового в структуру влади і держави, порівняно з тим, що було в Московській царській державі в 16-18 століттях. На Московщині цар був власником усього, що було в його державі і власником усієї землі („Земля Божа та государева".— казали московські люди). Цар був найбільшим підприємцем і купцем у своїй державі (напр. торгівля горілкою була монополією царя, відтіль і назва — „царів кабак" (шинок). Зовнішня торгівля теж була в руках царської адміністрації. Навіть реформи царя Петра мало в тому змінили в 18 ст.

Знаємо, що селянство було на Московщині закріпачене, і людей продавали пани як худобу. Але по суті в Московській державі 17-18 ст. були кріпаками держави і шляхтичі-дворяни. і міщанство. Всі вони звалися „холопами" (рабами) царя. Суспільні відносини і режим Московської держави розвинулися на зразках татарської Золотої орди, якій московські князі підлягали 250 років.

В цій державі розвинулася відчуженість від іншого світу, до якого ставилися московці з недовір'ям і погордою як до „неправовірних". Навіть українців, що стали формально підданими московського царя після 1754 р. в Москві не вважали за повноцінних православних і вимагали, щоб вони, бувши в Москві, наново христилися ,називаючи українців „Обливанцями" (бо в Україні хрестили, обливаючи дитину водою, а не понурюючи в воду).

Ізоляція московців виробила у них гордість і фанатизм, а поряд із тим національний месіянізм, особливо після упадку Царгороду під ударами турків 1453 р. Тоді з'явилася ідея про „Москву — III Рим" ,яка, мовляв, буде панувати над світом аж до Страшного Суду .Москва не допускала до себе чужинців і не дозволяла своїм людям виїздити за кордон, щоб вони „не опоганилися" з людьми інших релігій. В Московщині не було законности ні в судах ні в адміністрації. Судівництво в країнах західної культури, в тім числі і в Україні, розвивалося на основі римського права. Московщина цього не знала. Суди присяжних в Російській імперії заведено тільки в 1864 році. Уже в 1917 році деспотизм Леніна скасував вільне правосуддя і завів терористичні суди. Цей режим безправства має первовзір в державній поліції царя Івана Грізного (16 ст.), що мала назву „опрічніна".

Реформи царя Петра I в 18 ст. не мали на цілі принести вільніше життя для людности, а тільки підготувати населення цієї держави до опанування західно - европейської техніки, особливо воєнної. Недарма цар Петро казав: „Нам Европа потрібна тільки на якихось 10 років, а потім ми обернемося до неї задом". Західна культура торкнула тільки горішню тоненьку верству населення Московщини. Народна маса зосталася і надалі жити в патріярхально-орієнтальнім побуті, в диких забобонах і в темноті. Розширення імперії через успішні завоювання змінили російський месіянізм ,який давав різні форми, переплітаючись з поступовими ідеями Західної Европи.

Цей месіянізм виявився і в російському соціялістичному русі 19 століття. Російські соціялісти ,що звалися „народниками" (Бакунін, Лавров, Ткачов і ін.) уважали, що Росія-Московщина, з своєю „общиною", громадським володінням землею, має перевагу над Зах. Европою. Народники казали ,що Московщина стоїть ближче до соціялістичного ладу ніж Зах. Европа саме тому, що вона відстала в своєму розвитку. На початку народники думали, що цар не буде мішатися в їх пляни — завести соціялістичні реформи в Росії, проповіддю колективного господарства на селі. Потім під впливом переслідувань вони перейшли до політичної акції. Дуже улюблена була ідея диктатури революційної партії над народом, після повалення царату. Народник-терорист Нєчаєв розвинув цілу систему тоталістичного режиму невеликої купки революціонерів ,яку добре описав Достоєвський у романі „Біси" (Автор тоталізму Шиґальов — це Нєчаєв).

Також між тими народниками, що покинули старі ілюзії (напр. Плеханов та інші рос. марксисти), не було твердого демократичного переконання, спільного для західно-европейських соціялістів. Російські соціялісти наслідувачі Зах. Европи, мріяли про диктатуру меншости і про насильне заведення соціялістичного ладу в Росії. Це захоплення диктатурою гостро критикували українські соціялісти, особливо ж М. Драгоманів. Однак перестороги Драгоманова і інших українців (Кравчинський) не мали успіху.

(Закінчення буде)

М. В. Дольницьк[illegible]

ВІД[illegible]

В українській жу[illegible] ці прийнявся такий [illegible] що про кожне неґати[illegible] ще в українському [illegible] з'являються в пресі дов[illegible] домлення, коментарі та [illegible] ті. Завівся такий звичай, [illegible] кожний уважає за найвищу мудрість обезцінювати або недоцінювати відрадні явища в українському житті, зводити їх до малозначних і безвартісних відірваних епізодів, що неварті уваги і занотування.

В кожному громадянстві є позитиви і неґативи, що вимагають критики, але й є явища, що їх треба уважати високоцінними і відрадними і яким треба, якщо не більше, то бодай стільки само присвячувати уваги, що явищам невідрадним.

Про декілька таких відрад[illegible] [illegible] а цьому [illegible] ючи, що [illegible] о шляхом [illegible] ці, самопо- [illegible] сильно під- [illegible] нана чужих до [illegible] о зросла б.

До таких відрадних явищ, перш усього, треба зачислити те, що в Европі політичні організації об'єднані в УНР і групи, що поза нею потрапили засідати до спільного стола та радити над важливими справами, що стосуються українських проблем на міжнародньому відтинку. Про ці явища ми не вважаємо за відповідне писати та говорити точніше. Українське громадянство по всіх частинах земної кулі жадібно ловить кожну таку вістку і воно раде знати точніше про такі явища.

До відрадних явищ треба зачислити і створення координаційного розподільчого комітету під проводом ЗУАДК в Европі. І знову, про це так мало згадується і пишеться в пресі. Так мало і рідко згадується в пресі і на прилюдних зборах теж про явища реальної співпраці і консолідації.

Відрадні явища на американському терені, що мали місце востаннє в кількох українських осередках також не знаходять точнішого розгляду.

Загально відомо, що українці, без огляду на те, з якого вони політичного табору, ніяк не вміють знайтися в ролі опозиції, уважаючи, що опозиція тотожня із знищенням організації, в якій вона в меншості. Та коли трапиться, що опозиційна група стає на шлях конструктивізму, приймаючи важливу ролю сторожа інтересів організації і позитивного критика, йдучи на співпрацю з більшістю — то це вже високо-позитивне і відрадне явище, яке вимагає признання і підтримки всього громадянства.

Незвичайним відрадним явищем є, нпр., те, що на зборі політичної організації, провід цієї організації, запрошує своїх політичних противників і культурно і поважно дискутує з ними ,або коли на інших, загального характеру, організаційних зборах два відлами політичного українського світу не перебивають промов своїх політичних противників, але слухають спокійно і мають змогу і собі забирати голос при повному спокої і без заколотів. Все це також незвичайно позитивні явища, можна б сміливо сказати, переломові в українському житті.

І це не все, що варте підкреслення та уваги українського громадянства. Таких відрадних явищ щораз більше і вони щораз глибше вкорінюються в звичаї громадських, політичних і іншого характеру українських організацій та установ. Це, нпр., що політичні противники потраплять висловитися про себе з пошаною і уважно прислухатися один до одного, це явища нові і позитивні та відрадні в нашому житті. Коли журналісти противних переконань потраплять брати в оборону своїх противників перед нападами ззовні ,то й це високо позитивне явище.

Українське громадянство хотіло б більше і основніше знати про ці позитивні, будуючі і відрадні явища. Якщо вони насправді стануть загально поширеними, тоді великий камінь впаде з сердець, тоді буде змога концентруватися на великі і жахливі речі, тоді багато крови залишиться непопсованою, багато нервів незнищеними. Ставши на шлях пошани до політичних противників, позитивної опозиції, співпраці в загальних справах і повної справедливости — прийде не тільки до сильного скріплення громадянства, як цілости, але збільшення його вартости серед чужих і ще поважнішого зактуалізування української справи на міжнародньому відтинку.

Д-р Ростислав Сочинський

ДУХОВА ЗРІЛІСТЬ

Нераз доводиться нам бути свідками дитячої нестриманости й непогамованого вибуху емоцій. Буває, що маленька Марійка не може з якоїсь причини відчинити своєї кімнати й попадає в лють. Ридаючи що сили б'є кулаками в двері, замість старатися зрозуміти, чому двері зачинені, або ж просити помочі в старших. Коли дитина вдариться забавкою, вона старається ту забавку знищити, або викидає її через вікно. Така розв'язка проблем — нерозумна й безглузда, але типово дитяча.

Подібний підхід до життєвих ситуацій ми, на жаль, зустрічаємо серед багатьох дорослих, здавалося б, зрілих осіб. Неспроможні розв'язати менше, чи більше заплутані проблеми, нездібні відразу „відчинити двері" до успіху, бажаного становища, або добробуту, вони реаґують по-дитячому. Без змоги запанувати над своїми почуваннями, чи знайти належний шлях їх вислову, вони виладовують „накипілу" лють у примітивних, непогамованих, ворохобницьких формах, руйнуючи не тільки власне духове життя, але й родину, суспільство, чи нарід.

Таке ставлення до життя — це один з прикладів браку духової зрілости, що спричиняє багато психічних недуг, викликає низку безглуздих вчинків, створює нераз тяжкі суспільні проблеми. Духово нестиглих людей ми можемо знайти не лише серед рядових членів суспільства, але й на провідних становищах. Годі небезпека й шкідливість їх ненормального поступовання переноситься з одиниці на загал.

Духова зрілість — це тайна впорядкованого й щасливого життя. Вона помагає людям реґулювати їх основні, вроджені імпульси й бажання і спрямовувати їх у корисне русло. Вона робить людей найбільш досконалими в межах тих вартостей, якими їх обдарувала природа, дозволяє їм жити в повній гармонії з оточенням і пристосовувати власне „я" до обставин.

Духово зріла людина має довір'я до себе й знає свою правдиву вартість, одначе не старається показати цього назовні. При тому вона респектує і належно оцінює інших людей, маючи втіху із співжиття і співпраці з ними. Вона виконує свою працю, чи веде родинне, або громадське життя з ентузіязмом і задоволенням, з мінімум непорозумінь, страху й ворожнечі. На таку людину можуть інші покладатися, бо вона дає з себе більше, чим дана ситуація вимагає. Наполеглива у зусиллі дійти до мети, витривала у обличчі перешкод і прикростей, вона завершує раз розпочате діло, або взагалі за нього не береться. Вона без боязні переймає відповідальність, зобов'язання і консеквенції своїх рішень і вчинків. Хоч не позбавлена самокритики, не вибачається у випадку невдачі та не обвинувачує інших.

Духово стигла людина здібна якслід оцінювати речі й ситуації та робити власні рішення. Це — прикмети, які дають їй незалежність від шкідливих впливів, злісних підшептів і наївних порад. Її відзначає воля до осягнення мети, воля до життя і чину. При тому вона спроможна підпорядкуватись іншим і готова на поступливість, толєранцію і компроміс, коли цього вимагає добро справи.

Найбільш цінні риси духової зрілости це:

(а) бажання змінити існуючий незадовільний стан, чи положення одиниць, родини, суспільства і народу, яке веде до аґресивного й конструктивного змагання,

(б) громадський змисл і відданість.

Духової зрілости не можна вивчити. Вона зростає в людині з уроджених духових елементів, а формує і плекає її життєвий досвід у родині, школі, серед суспільства. З маленьких дрібниць щоденного життя, не показних по собі, повстає цілість, що має значення і діючу силу. У зрості духової зрілости, як і в творчому малярстві чи музиці найважніший — кінцевий ефект. Найбільш відповідний період життя для її розвою — це дитинство і молодість. Поруч здорового відживлення, гігієнічних умов життя, освіти і доброго виховання, ми повинні дати нашим дітям і молоді все, що в нас найцінніше, щоб помогти їм зрощувати духову зрілість. Від цього залежить будучність нашої нації.

Д. Галичин

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(7)

В цьому місці я виразно підкреслив, що завданням і обов'язком нашої місії є тільки представити і з'ясувати основні „за" і „проти" української участи в спільному антибольшевицькому фронті, але рішати повинні вони, представники европейських українців. До арґументів за такою участю можна б зарахувати, наприклад, обставину півофіційного визнання української визвольної справи як підмету в міжнародній політиці — як це нам заявляють, — як теж можливості, що будучи внутрі і беручи активну участь в такій спільній акції, на неї можна краще і безпосередньо впливати та добитись більших прав і більшої ролі для українців. Прикладом того можна б навести розвиток в „Голосі Америки", стан, якого сьогодні ще, правда, далекий від задовільного, але якого вже не можна й порівнювати з тим, який там існував на початку відкриття українського відділу.

Арґументи проти — вони вже вияснені в офіціяльних комунікатах і заявах УККомітету: плятформа і форма такої співпраці. встановлена однобічно Американським Комітетом і Координаційним Центром, як теж ціла низка інших моментів, включно з психологічними.

Проф. Л. Добрянський зі свого боку представив докладно перебіг дотеперішніх своїх переговорів з Американським Комітетом та відповідними чинниками у Вашинґтоні за останніх 9 місяців, як це з'ясовано в проголошеній вже в деяких органах статті: „Приготування Місії". Проф. Добрянський м. ін. наводив:

Впродовж сімох останніх місяців Український Конґресовий Комітет вів вичерпні переговори з Американським Комітетом для Визволення Народів Росії, відносно участи українців у Координаційному Центрі Антибольшевицької Боротьби в Мюнхені. Майже ввесь цей час мав він, проф. Добрянський, утяжливу відповідальність вести ці довгі та скомпліковані переговори, в яких проблему розглянено з кожної можливої точки бачення.

Тут він бажав би — говорив проф. Добрянський — ясно та одверто з'ясувати ті питання, що є основою цілої проблеми і ті провідні причини, які „оправдують його переконання, що активна участь покликаної до того української еміґрації в Центрі є не лише політично раціональна, але також необхідна для належного успіху української справи по обох боках залізної заслони". „Здається мені, — говорив проф. Добрянський — що не перебільшу, коли твердитиму, що після довгих місяців докладного розважування тих питань, мої погляди випливають із близького знання фактів і тому можуть бути до певної міри авторитетними. Цього не можна сказати про тих ,що досі намагалися вплинути на різні угруповання своїми безпідставними припущеннями. З уваги на те, мені ясно, що голосна але нечисельна наша опозиція до української участи в Центрі тут, оперта на непоінформованості, поголосках та непорозумінні" . . .

В дальшому проф. Добрянський говорив:

Справедлива і ясна оцінка конкретних вислідів по сьогодні стверджує серйозні промахи та непростимі помилки, що їх допустилися представники Американського Комітету в стадії формуваня своєї діяльности.

Які-ж то головні закиди, що виправдують осуд і протест тих, які дбайливо і зблизька слідкували за ходом поступовання Американського Комітету в його попередній фазі існування? Перше: Становлення і характер Комітету були безсумніву проросійські з природи та зневажливі до історичних інтересів не-російських народів, які чітко обстоює нова еміґрація тих народів. Конґресовий Комітет, на позиціях насторожного вичікуваня, одержував достовірні та докладні звідомлення про числення зустрічі, що були ініційовані представниками Американського Комітету з провідниками української еміґрації і на підставі цих інформацій енерґійно протестував проти цього роду поведінки та непристойних способів, що мали на меті заманити чи просто купити організовані українські угруповання для европейського відповідника Американського Комітету.

Другою головною причиною широкої критики і опозиції була безпринципна зміна кінцевої частини назви Комітету з „Народів Совєтського Союзу" на „Народів Росії". Ця нещаслива зміна, безсумніву, задовольняла імперіялістичні апетити маняків русофільства, але рівночасно маніфестувала грубе нехтування етнологічної правди та про-російське наставлення Комітету, прийнявши термін, що політично був провокативним для всіх патріотів не-російських народів. Логічно, Комітет явно суперечив сам собі, допустивши підтримку неозначеного принципу національного самовизначеня, а рівночасно надав собі назву, яка означає лише імперію і чорну тиранію.

Третою причиною істотних непорозумінь було те, що представник Американського Комітету з одного дня на другий випродукував аж шість „українських організацій", — які мали репрезентувати українців у европейському відповіднику Американського Комітету. Ці орґанізації, що складалися з горстки опортуністичних одиниць, загально званих Гулаями (українська назва для квізлінґів), по суті не можна уважати українськими, так як Комуністичну партію в Америці не можна уважати американською. Конґресовий Комітет поборював цю наругу та використовував кожний можливий засіб, щоби вказати американській публічній опінії небезпеку дрібної торгівлі з політичною фікцією на широкому полі психологічної війни.

„Ці головні і небажані фактори, що були сформульовані у розповсюджуваній Комітетом брошурі під наголовком „Таємна зброя Вільного Світу: — Народи Росії", посилили та поширили антаґонізм, що вже існував тут і в Европі, до нерозсудливого і помилкового становища Американського Комітету та до його акцій.

Дальшим джерелом незгоди, — говорив проф. Добрянський є теперішній „Статут Координаційного Центру Антибольшевицької Боротьби".

В дальшому проф. Добрянський з'ясував такі головні засади, що їх представники Конґресового Комітету мали завжди на увазі при розмовах з Американським Комітетом:

1. Основні принципи українського визвольного руху;

2. Максимальна солідарність дійсних українських угрупувань;

3. Справжні українські передачі до народу України через Радіо „Визволення";

4. Приготування публікацій, листівок, газет та іншої зброї психологічної боротьби дійсними (не-фіктивними) українцями;

5. Зміцнення українського керівництва серед організацій неросійських народів.

Розглядаючи коротко кожну з тих засад по черзі, головний натиск треба поставити на першу, в своїй субстанції філософічну та вихідну для всіх інших. Принцип національної незалежности і державности, що їх фактично зберігає велика американська традиція, треба захищати за всяку ціну для вільного вислову української нації, коли імперіялістичне ярмо Москви впаде раз і на завжди.

(Продовження буде).

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Андрій Яковлів

НЕЗАБУТНІ ДНІ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ

(Уривок з моїх „Споминів").

(6)

Берестейські мирові переговори.

Посадивши фіктивний уряд УРСР в Харкові, большевицький уряд кинув на фронти гасло: „братайтеся з німецькими вояками", припинив військову акцію та вислав делеґацію до німецького командування з пропозицією „миру без анексій і контрибуцій". З огляду на те, що при цьому большевики виступали і від імені України, як складової частини „федеративної Росії", то такий маневр загрожував самостійности УНР на міжнародному терені. Тому ЦР вирішила вислати свою власну делеґацію, яка мала завдання заключити з Німеччиною та її союзниками самостійний мировий договір. Членами цієї делеґації обрано представників двох найбільших українських партій: від партії СД — М. Левицького та Порша, від партії СР — О. Севрюка та Голубовича. Мирова конференція засідала в Бересті Литивському. Головував на ній німецький генерал Гофман, Австро - Угорщину заступав міністер закордонних справ, граф Чернін, були також уповноважені від Туреччини та Болгарії. Большевицьку делеґацію очолював Троцький, який провадив тактику затягання конференції довгими пропагандистськими промовами та суперечками з делеґацією УНР, не пропонуючи нічого конкретного, крім голих фраз. Українська делеґація, не дивлячись на те, що складалась з молодих віком і досвідом дипломатів та ще й мусіла боротися на два фронти: проти німців і проти большевиків, провадила переговори талановито і добилася значних політичних і дипломатичних успіхів.

Большевицькі делеґати затягали переговори в Бересті не без причини. На початку вже вони проголосили, що ведуть переговори як від імені Російської Совєтської Республіки, так і Української Сов. Республіки, уряд якої знаходиться в Харкові. Що ж торкається Української Народної Республіки, то це, мовляв „узурпатори, буржуї, реакціонери, що тимчасово захопили владу над частиною України проти волі працюючого люду", і т. п. Одночасно большевицький уряд старався знищити УНР і фактично розпочав наступ на Київ червоним військом і в той же час при допомозі своїх аґентів підняв повстання в містах Лівобережжя, а пізніше і в самому Києві.

Проголошення самостійности.

Щоб збити позицію Троцького на мировій конференції, ЦР вирішила оформити законодатним актом державну незалежність УНР, яка вже фактично здійснювалася. 9/22 січня 1918 року в Києві на Софійській Площі Українська Центральна Рада урочисто оголосила свій IV-тий Універсал про повну незалежність Української Держави у формі Української Народної Республіки і цим уневажнила клявзулу III-го Універсалу, що проголошувала самостійність Україні в складі майбутньої федерації з Росією.

І так сталося, що після довгих пересправ УЦР з російським Тимчасовим Правительством, під час яких УЦР виставляла якнайменші вимоги, напочатку, навіть, готова була, в цілях забезпечення порядку й спокою на своїй землі, задовольнитися навіть автономією в межах Росії, з боку російського правительства завше діставала тільки одне слово: „нєт", Український Народ устами своїх 800 представників, членів УЦР, признав і формально проголосив свою повну, необмежену державну самостійність та свою незалежну державу — Українську Народню Республіку. Цим урочистим актом Український Народ раз назавше „самовизначився", перед цілим світом виявив свою непорушну волю бути господарем на своїй прапрадідівській землі, жити в своїй ні від кого незалежній державі — УНР. Це виявлення волі свобідного Українського Народу жадні наступні події, жадний примус, жадне непризнання з боку інших держав чи народів не може позбавити правної сили. Четвертий Універсал верховного законодатного органу України — Української Центральної Ради, був, є й буде Хартією свободи Українського Народу, актом, що проголосив 9/22 січня 1918 року державну самостійність і незалежність України на віки

Цей Універсал прискорив заключення мирового договору з центральними державами, які всі визнали формально незалежність УНР.

Через кілька днів після оголошення Універсалу в Києві вибухло повстання місцевих большевиків за допомогою співчуваючих їм робітників, росіян і жидів. В Києві тоді не було іншої військової сили, крім невеличких відділів при військовому міністерстві та Військовому Комітеті, і повстанцям вдалося захопити арсенал з гарматами та іншою зброєю, засісти в будинках його та почати обстріл центру Києва з гармат. Повстанці були захопили й декілька поліційних участків (між іншим Старокиївський, що був близько від моєї квартири). Почалася стрілянина з гармат, кулеметів і рушниць. Вулицями та через Софійську площу стало небезпечно ходити. В нашому домі, що був на розі В. Володимирської вул. та Софійської площі, в перших двох рогових поверхах були бюра Земельного Комітету та редакції часопису „Народня Воля". На балконі 2-го поверху урядовці поставили кулемет, з якого обстрілювали вулицю, площу й Старокиївський участок, де засіли повстанці. Час від часу наїздив наш броневий автомобіль і теж помагав вибивати з участку повстанців та боронити центральну телеграфну станцію. Під час цих операцій спіймали урядовці біля нашого дому кілька хлопчаків, 15—16 років, а рушницями, що попід стіною дому пробирались на поміч своїм товаришам. Урядовці привели „полонених" до свого бюра, відібрали рушниці й набої та, набивши шомполами, вигнали з двору. Наш дім опинився в центрі вуличного бою й обстрілу з гармат; смертельна небезпека загрожувала кожному, хто вийшов би з дому. Тому всі мусіли сидіти вдома, а ворота у двір і виходи з дому на Софійську площу й Володимирську вул. були замкнуті й поставлена сторожа.

(Продовження буде).

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 14-ти мільйонового майна організації!

Кость Церкевич

ЧИ НАМ ПОТРІБНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ?

І. Дефініція і завдання народнього універсетету.

Народній універсетет це — учбова інституція, яка характером, ріжнородністю і об'ємом свого навчання стоїть на границі двох шкіл: середньої школи (гімназія, семінарія, ліцей або десятилітка) і високої школи (універсетет, політехніка або інш.) і має за завдання вишколення інтелектуальне і фахове приготовлення кадрів людей, потрібних до праці в різних секторах державного, економічного або приватно-господарчого життя. З цього випливає, що народній університет формує людей на будучих позитивних громадян держави, вщіплює в них ідеї, нерозривно зв'язані з потребами і добром певного народу або нації.

Народній університет має доповнити і підвищити середньо-шкільне знання людини до певного ступня високошкільного знання. Хто не має повної середньо-шкільної освіти, той може її осягнути або доповнити в бажаному напрямку, змісті або посмності на народньому університеті, який своїм ліберальним підходом до слухача - студента, своєю специфічно - характерестичною організацією навчання уможливлює і улегшує кожній людині осягнення того, чого вона може ніколи не могла б досягнути в середній школі або на високій школі. Авторові цих рядків доводилося зустрічати в Европі людей на високих становищах, які своє вужче фахове знання і загальне інтелектуальне знання черпали на народніх університетах, де вчилися, чого їм потрібно, тим цікавилися, чого вимагали від них життєві обставини. Подібне ширення вузької фахової освіти в таких державах, як: Німеччина, Голандія, Данія, Скандинавські держави, передвоєнна Польща і інш. є на денному порядку.

Займаючи таке особливе становище в шкільній ситемі, народній університет концентрує в собі сили, ділаючі на особи, які стоять поза впливом і обсягом середньої або високої школи. Амбітним і енергійним людям, але не маючим потрібних документарних даних (свідоцтво, диплом), або упослідженим (нпр. своїм старим або навіть молодим віком), чи узалежнених від своїх матеріяльних або фамілійних обставин (батько сім'ї, мати, діти убогих родин) народній університет позволяє здобути те саме знання і фахову освіту, яку без жадних перешкод (крім лінивства!) може здобути вибранець або щасливець (син багатих батьків або обдарована високими здібностями людина) в середній або на високій школі. Для людини з середньою освітою народній університет помагає осягнути вимагане частинне високошкільне знання або вужчий інтелектуальний фах, бо не завше і не до кожної праці потрібні тільки люди з високою освітою, як: інженери, юристи, лікарі, прфесори і т. д. Крім певної кількости високих становищ, на обсадження яких потрібні висококваліфіковані, досвідчені і з високою освітою фахівці, знаходяться ще мільйони інших становищ, до яких потрібні люди з пересічною загальною освітою (нпр. 4 кляси або 6 кляс або 8 кляс гімназійних), але з опанованим вузьким або одностороннім фахом. Запотребовання на ті так зв. „вузькі фахи" спеціяльно виступає в державах з розвиненою високою технікою і з конденсованим високим капіталом, чого найяскравішим прикладом можуть бути ЗДА.

Загально говорячи — народній університет є психологічно-моральним і патріотично-виховавчим чинником, що надає спільноті і окремим одиницям цієї спільноти ідеї в житті. Він підбадьорює одиницю до праці над собою, для себе і для спільноти. Він є імпульсом для одиниці в її стремлінні до чогось високого. Він розбуджує інертних і байдужих і заохочує їх до високих чинів для добра загалу.

ІІ. Теперішній стан на культурно-освітній ділянці української іміґрації в ню-йоркській метрополії.

Коли ми переведемо аналізу наших теперішніх обставин і поставимо собі питання, чи сьогодні існуючі українські виховавчо-учбові інституції, взяті всі разом, охоплюють життя і духові домагання українського інтелегента, чи надають вони певний тон хотінням інтелегента, чи залежно від потреб і життєвих обставин стають вони дороговказом для української людини, чи дають вони плян і зміст життя нездібним або непризвичаєним жити в теперішніх скомплікованих умовинах життя, чи є вони для незарадних одиниць певним джерелом, з якого ці одиниці могли б дістати вказівки або відповідь на їх щоденне питання: „Як жити і що робити з собою?", то на жаль мусимо дати неґативну відповідь на поставлене питання.

Короткий перегляд нашого сучасного шкільництва в Ню Йорку і околиці дає докладнішу ілюстрацію нашого оплаканого стану на цьому відтинку. Від кількох літ існують в Ню Йорку українознавчі курси (українська школа) для молоді шкільного віку, переважно до 16 літ, які заложив і до цього часу провадить проф. д-р Кость Кисілевський. Крім цього проф. Кисілевський улаштував матуральні курси для осіб, які не закінчили середньої освіти, а хотіли б мати таку освіту, щоб можна було студіювати на американських високих школах. Матуральні курси вже навіть уможливили багатьом особам улаштуватися на високих школах.

Завдання і ціль, які має перед собою проф. Кисілевський, провадячи ці два учбові осередки, є великої вартости і значення. Це є ширення знання з українїстики між українською молоддю, а тим самим збереження цього молодого елементу. Ми можемо бути певні, що учасники цієї школи будуть в будуччині свідомими українцями і повновартісними американськими громадянами, які будуть працювати і для добра українського народу і для добра їхньої нової американської батьківщини. Хоч вихованці цієї школи будуть говорити бездоганно англійською мовою, але вони ніколи не забудуть їхньої матірньої мови і їхнього українського призначення і приналежности до українського народу.

Слідуючий учбовий осередок це є технічно-математичний курс, заложений автором цих рядків з осідком в Джерзі Сіті, який має за ціль перевишколення осіб з невідповідним фахом для Америки або вишколення осіб ще не маючих жадного відповідного фаху для праці в Америці в технічному напрямку. Отож програма цього курсу є досить вузька, бо охоплює навчання лиш в кількох напрямках, а саме: навчання технічного креслення, навчання копіювання технічних рисунків, навчання читання технічних рисунків для фабричних працівників, навчання математичних і ґеометричних предметів для різнородних технічних фахівців, середньошкільної молоді або для осіб, які хотіли б відсвіжити своє математичне знання. Як бачимо, це курс своїм завданням торкається професійної сторінки одиниці, стоючи на становищі, що добробут як одиниці так і загалу залежить від фахового знання і від високих фахів зглядно фахівців, якими цей загал розпоряджає.

Третій научний осередок є Український Народній Університет в Джерзі Сіті з одиноким українознавчим факультетом, оснований і до тепер провадженний проф. Савчуком. Цей університет є призначений переважно для українців з Джерзі Сіті і околиці, і має за ціль доповнення освіти української молоді і старшого грамадянства. Цей університет міг би причинитися до великого діла, якби він поширив свою діяльність на більшу територію і крім українознавчого факультету впровадив інші факультети, бо притягнув би до себе велику кількість бажаючих вчитися і став би направду научним осередком, який відповідав би своїй назві і завданню.

Останні осередки українського навчання це є дитячі садки і народні школи, які знаходяться по більших скупченнях українців.

Крім того, ще треба звернути увагу на театральні, музичні, малярські, танечні студії, які відограють безоглядно велику ролю, якщо йде про вироблення мистецького пчуття і віднайдення талантів між українцями.

Кожний з цих учбових осередків цілковито відповідає свому завданні і до певної міри виповнює деякі прогалини наших національних і професійних потреб, одначе загально трактуючи всі ці осередки разом взяті, не охопили навіть мінімум наших сучасних потреб і домагань українця. На думку автора, причина цього лежить в відсутности координаційного учбового центру, який простудіював би сучасне політичне, економічне і матеріяльне положення українця в американському світі, накреслив би плян своєї діяльности і розпочав би працю, до якої горнулися б тисячі, яка тисячам одиниць принесла б щастя і добро.

СВЯТКУВАННЯ РОКОВИН САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНООСТИ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято Самостійности і Соборности у Филаделфії, про яке вже була коротка згадка в цьому щоденнику, дещо різнилося своєю програмою від подібних свят в Джерзі Сити і Ню Йорку. Воно складалося з трьох різних частин: святочної академії, маніфестації - промов і концерту.

Свято відбулося у великій залі Метрополітальної Опери і його організатором був місцевий відділ Українського Конґресового Комітету з д-ром Володимиром Галаном на чолі. Тим самим в Комітеті, як це було видно й по особах комітетових, що виконували поодинокі функції під час маніфестації, були заступлені всі активні складові частини місцевої громади.

Вже перед початком програми та перед спущеною заслоною виступили на естраду перед сценою пластунки і пластуни в своїх пластових одностроях та зі своїми прапорами, займаючи місця по обидвох боках перед сценою. Коли піднеслась заслона, на сцену виступили насамперед ветерани американської і української армій, перші в своїх уніформах і з американським прапором, другі в цивільному і з українським прапором. Проте, і між українськими ветеранами був один однострій — це лейтенант-капітан української фльоти Святослав Шрамченко. Це був імпозантний вид на залю, на піднесені прапори та на публіку, як п. А. Маковська, при фортепіяновому акомпаніяменті п-ні Лідії Бульби започаткували свято американським гимном.

До цієї першої частини свята належали: коротка промова - відкриття, яку виголосив голова Громадського Комітету п. Роман Карбівник, коротка промова та відчитання акту губернатора стейту Пенсилвенія майором Михайлом Дармаграсм, хвилюючий спомин Галини Журби про 22-го січня 1918-го року в Києві, до якого включено теж відчитаний ким іншим текст Четвертого Універсалу і, на закінчення цієї частини, український національний гимн.

В другій частині програми були промови і привіти. Першу промову українською мовою виголосив д-р Володимир Ґалан, що й проводив цілим святом. Згадуючи коротко величні події тих днів, роковини яких вшановується, промовець зупинився теж і над актуальними справами, що ведуть неомильно до здійснення тих ідеалів українського народу, що їх оформлено актами 22-го січня 1918 і 1919 років. Опісля були передані вже в „Свободі" промови комішенера Е. М. О'Коннора, конгресмена Чарлза Керстена та адмірала Джорджа Менца, кожного з яких представляв публіці д-р В. Галан. Гарячі привіти від своїх народів склатали вірмени, білоруcини, литовці, латиші та інші національності. При цьому не обійшлося і без „веселого", як грузинський представник різно закладуваним на голову капелюхом і мандрівкою по сцені намагався практично доказати нічим необмежену волю в Америці та неволю в Совєтах. Свою мандрівку по сцені та практичні демонстрації волі й неволі, цей промовець закінчив коротким висновком, що хоч Сталін також грузин, то він з приємністю задушив би його власними руками. На залі ніхто в цьому не сумнівався.

Цю другу частину програми закінчив мґр. М. Ценко, відчитавши відповідну резолюцію англійською мовою. Заля прийняла цю резолюцію спонтанним відспіванням гимну „Не пора".

Третя частина програми — це був концерт, в якому виступали солісти — баритон Микола Чалий і тенор Іван Гош, декляматорка п. К. Кемпе-Гош і чисельний хор „Кобзар" під дириґентурою п. Семена Я. Бутовського. Між іншим, п. Бутовський опісля в приватній розмові згадав, що він належав до учнів пок. Олександра Мишуги в київському музичному інститутї. Хор відспівав могутню кантату Миколи Лисенка до поеми Шевченка „Б'ють пороги" при співучасти солістів Музичного Театру: А. Бутовської, М. Чалого, З. Чорнобіля, І. Гаврилова, І. Гоша, К. Кемпе - Гош, Г. Шишацької та О. Татанчука. На фортепіянах акомпаніювали хорові проф. Б. Перфецький та п-ні Бульба.

Святкування мало ще й четверту, цим разом вже надпрограмову частину: зустріч місцевих українських громадян та американських гостей при спільній перекусці в Клюбі Горожан, де про все подбала відома ще з Европи і тепер дуже популярна на терені Филаделфії „бабця" Чайківська, хоч на „бабцю" вона не доконче виглядає, зокрема між молодими хористами. При столах сиділи хористи і нехористи, але як почали співати, то це був справжній хор з яким можна б виступити на найбільшій сцені. Колядки, щедрівки і народні пісні переплітались многоліттєвіями на всі можливі мелодії, що їх співали і для американських гостей, і для д-ра Ґалана, і для „бабці" Чайківської, і для хористів та їх дириґента і для всіх. Незвичайно присмна атмосфера, прекрасні співи та сердечні розмови продовжувались довго і зробили глибоке враження на американських гостей, що з черги забирали слово, дякували за співи та висловлювали своє одушевлення українського зорганізованістю, культурними досягненнями та й товариською культурою. З їхнього боку були теж і запевнення, що такий нарід цілком певно досягне своєї мети та що це буде великим досягненням всього цивілізованого людства, як він зможе жити і працювати з ним як вольний з вольними.

Не можна не згадати й про такий випадок під час прийняття. Один з колишніх дивізійників, п. Скіра, який тільки недавно прибув до Америки, просив слова та чистою англійською мовою, хоч і з деяким зрозумілим акцентом, відчитав подяку для комішенера О'Коннора, який так багато зробив для повної регабілітації його дивізійних товаришів в обличчі американської опінії і американського законодавства, уможливлюючи їм переселення до цієї країни. Йому сердечно відповів п. О'Коннор, висловлюючи переконання американського народу, що коли будьяка група, так як українські дивізійники, готова на найвищу жертву за волю свого народу і своєї країни, то вона заслуговує на повну пошану і признання з боку Америки, бо вона цілком певно вмітиме обороняти й її волю, як це вже деякі з них доказали прикладом.

Так то Свято Самостійности і Соборности у Филаделфії цілком певно увійде в історію тої громади як одна з її найуспішніших імпрез.

ФІЛЬМОВІ АРТИСТИ ПРОТИ ЧАПЛІНА

Американські фільмові артисти зорганізовані в юнії, що належить до Американської Федерації Праці в Голлівуді, приєднюється до інших американських організацій, які протестують проти нового фільму Чарлі Чапліна „Світло рампи". Рой М. Брювер, голова акторської юнії, заявив, що Чаплін зневажає Америку.

Брювер написав листа до Ґінтера Лессінґа, голови Товариства незалежних фільмових продуцентів, в якому повідомляє, що його організація приєдналася до Американського Леґіону, та домагається, щоб не дозволити на висвітлювання цього Чаплінового фільму в ЗДА.

ДОПОВІДЬ О. М. ЩУДЛА

Група українців католиків повідомляє, що о. М. Щудло ЧНІ, редактор „Голосу Спасителя", в суботу 31 січня виголосить доповідь на тему: „Потреба Української Католицької Акції". Ця доповідь зачнеться в 8 годині ввечорі в домівці „Дім Христа царя", 509 Іст 11 вулиця в Ню Йорку. (Ог.)

„УКРАЇНА В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ."

Це тема доповіді, яку виголосить п. Всеволод Голуб з рамени Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України в залі Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку в найближчу суботу, 31-го січня, о год. 7-мій ввечорі. Доповідь цю буде першою оригінальною аналізою офіційних документів Об'єднаних Націй про УРСР, її міжнародно-правне положення і т. п.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

РОЗШУКИ

МИРОСЛАВА ТКАЧУКА
з с. Гатовичі, пов. Сокаль
пошукує
БРАТ ОЛЕКСА.
Писати:
A. TKACZUK
76 Georgetown Road, Waratah, Newcastle
Australia, N. S. W.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(За совєтською пресою).

„ВЕЛИЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ НА ВИЗВОЛЕНИХ ЗЕМЛЯХ"

Зближаються вибори до місцевих рад депутатів трудящих, і хоч усі знають, що вибори випадуть так, як цього хоче партія, то все ж таки совєтська преса „робить вітер", немов би то виборці могли вільно голосувати, та хвалить ті „величні осяги", які сталися на західних українських землях під совєтською окупацією. І. Собко пише про ці „перетворення" в довжелезному фейлетоні в „Радянській Україні" (з 28 грудня м. р.). Він пише про те, що „успішно здійснюється індустріялізація західних областей" і про те, що „багато колгоспів вже стали мільйонерами". Але й сам автор, мабуть, відчуває, що селянам мало користи з того, що їхні новочасні пани „мільйонерами", і тому згадує також про те, скільки та заробив колгоспник і з села Стецева, Снятинського району, Станиславівської области, Кас'ян Ткачук. Члени того колгоспу „одержали в 1951 році за кожний вироблений трудодень по два кілограми картоплі, по чотири кілограми зерна і по шість карбованців грішми". І далі автор статті І. Собко пише, що Кас'ян Ткачук заробив „три тонни зерна, 193 кілограми цукру та 5,000 карбованців грішми". Коли б американський робітник перемінив це зерно і цукор на гроші, то побачив би, що заробіток колгоспника Ткачука не такий то вже дуже великий, коли порівняти ціни на харчі та одежу під совєтським пануванням. Але хвальба Собка буде ще менше виправдана, коли ми побачимо, що сам Ткачук не міг аробити того всього, коли за день платять по 4 кілограми зерна, бо ми мусів би працювати аж 750 днів, а рік має тільки 365 днів, та й ще навіть у Совєтів існують якісь вільні від праці дні. Виходить, що в родині працювали принаймні три особи..., кожна по 216 днів. І тоді цей колгоспний заробіток, якщо його порівняти з американським робітником, буде зовсім таки нуждений. І тоді виглядає на глум хвальба І. Собка, коли він пише, що „трудящі західних областей... добре знають, що всі ці успіхи здобуті завдяки мудрому керівництву комуністів та незламній дружбі ленінсько - сталінській дружбі народів".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В НІМЕЧЧИНІ

„ПРЕКРАСНИЙ ВЕЧІР, ЩО ПОВИНЕН БУТИ ПОВТОРЕНИЙ"

Українці в Новому Ульмі влаштували концерт 5 грудня м. р. для української і німецької публіки. Цей концерт започаткував промовою німецькою мовою ректор УВУ проф. Іван Мірчук. Пізніше співав хор під дир. В. Гавриленка. Місцева німецька преса „Швабіше Донав Цайтунг" і „Ульмер Нахріхтен" принесли похвальні оцінки цього концерту, пишучи, що „цей прекрасний вечір треба б повторити".

УАПЦ В ЛЯНДСГУТІ

Довший час православні парафіяни Української Автокефальної Православної Церкви Архистратига Михаїла в Ляндсгуті перебували без священика. Це турбувало парафіян, що така чудова церква, якій нема рівних, як кажуть у всій американській зоні як із зовнішнього, так із унутрішнього боку своїм устаткуванням і різними прикрасами, а головне образами, не мала свого священика.

Церква є добудовою великої розкішної Єзуїтен-Кірхе, приміщення світле, високе, просторе й чисте. В церкві є багато гарних образів писаних олією — дарунок малярів, що колись перебували в Німеччині й, переїхавши до Америки, лишили ці образи нашій церкві.

І ось, нарешті, старанням парафіян до Ляндсгуту прибув на постійне перебування з Інгольштадту настоятель церкви священик п. о. Анатолій Дублянський.

Хоч парафія тут дуже бідна, православних українців небагато, о. Анатолій усе ж погодився переїхати й ділити із своїми парафіянами гарні і сумні часи е м і г р а н тського життя.

Отець Анатолій запросив із Шляйсгайму диригента хору протодиякона о. Горобця, який допоміг налагодити хор, а також відновив працю парафіяльної ради.

Це все разом вплинає позитивно на відвідування цієї церкви з боку парафіян не лише православних українців, а й православних інших національностей.

В ІТАЛІЇ

УКРАЇНЦІ НА З'ЇЗДІ ОРГАНІЗАЦІЇ „ХАРІТАС"

11 грудня закінчився після чотириденних нарадах з'їзд міжнародньої католицької організації „Харітас", в якому брали участь представники 22 держав, між ними ЗДА, Австралії, Японії, всі держави Европи, як теж представники поневолених народів Росією. Від українців брали участь список Іван Бучко та о. М. Когут, ректор Української Колегії в Римі. На з'їзді продискутовано цілу низку важливих проблем у справі помочі потребуючим та ухвалено цілу низку резолюцій для у с п і ш н і ш ого переведення цього завдання.

В БРАЗІЛІЇ

СВЯТКУВАННЯ СТОЛІТТЯ ПАРАНИ

Вже від декількох місяців естадо Парана веде підготовку до величавих святкувань с т о л і т т я своєї політичної емансипації, яке припадає в другій половині 1953 року. З нагоди цього ювілею тепрішній паранський уряд розпочав будову кількох пам'ятників у місті Куритибі, між якими на першому плянi є будова нового палацу уряду, великої публічної бібліотеки, осередку культури і науки і т. п. Самі святкування мають бути показчиком культурного і економічного розвитку Парани, як самостійної політично - адміністраційної одиниці у складі Бразілійської федерації.

Згідно з пляном „Центральної Комісії для святкувань століття Парани", передбачена участь поодиноких національних груп, як німців, італійців, японців, українців, поляків і других, та показ їх к у л ь т у р н о - економічного вкладу в життя естадо. В рямцях цієї участи національних груп у тих святкуваннях запляновано і одобрено проєкт, що кожна група подарує відповідну бібліотеку рідною чи іншою мовою, поставить пропам'ятні таблиці в містах чи місцевостях поселення своїх земляків і т. п. В проєкті є також влаштування в Куритибі „Тижня Національностей" з їх культурними і показовими виставами. Дальші подробиці будуть устійнені в найближчому часі, на спільному засіданні згаданої „Центральної Комісії", з представниками н а ц і ональних груп. Справа участи української колонії в тих святкуваннях була устійнена на конференції голови „Центральної Комісії", п. д-р Невтона Карнейра, секретаря Виховання і Культури, з репрезентацією української колонії.

ВСЯЧИНА

Кожний з нас мав би платити $489,15 податків

Коли розложити суму нового державного бюджету ЗДА на кожну живу особу то кожний з нас (також і діти) мусіли б заплатити по 489 доларів і 15 центів федерального податку.

На що видається один податковий долар?

Згідно з проєктом нового бюджету на 1954 рік, який предложив бувший президент Труман Конгресові, один бюджетовий долар ішов би на такі видатки: 59 центів на оборону країни, 10 на допомогу закордонові, 8 — відсотки від державного довгу, 6 — видатки на ветеранів, 17 центів на інші державні видатки. Звідки той долар приходить до державної скарбниці? 41 цент від особистих доходових податків, 29 — від податків від корпорацій, 13 — державні позички, 12 — податки від промислу і 5 центів від мита та інших податків.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БОСТОН, МАСС. — Річні збори від. 374 відбулися 18. січня 1953 р. на котрих зістав вибраний такий уряд: П. Улашкевич, предс.; М. Білак, кас.; М. Кисіль, фін. секр.; М. Кисіль рек. секр.; І. Станьчак і М. Волощук, організатори.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. Запоізька Січ, від. 388, повідомляє, що на річних зборах потверджено одноголосно старий уряд на 1953 рік: Т. Весоловський, предс.; П. Гливак, заст.; В. Паньків, кас.; Є. Воловняк, секр.; Є. Воловняк, заст.; Контрольори: Г. Лебіщак, Н. Рубаш; надзирателі хворих: П. Гливак, І. Солянчак. Збори відбуваються в першу неділю по першім в У. Н. Домі 4. та Ворд вулиця.

Посмертні Згадки

ЙОСИФ КРУК, член Тов. Запорозька Січ, відділ 67 УН Союзу в Ансонія, Конн., помер на удар серця 15. січня 1953 р., проживши 61 років. Походив з села Лисиничі, пов. Збараж, Зах. Україна. Похорон відбувся 20. січня з погребового заведення до Укр. Гр.-Кат. Церкви св. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Петра і Павла, в Дерби, Конн. Покійний полишив у смутку жену Меланію і дві дочки. — В. И. П.!
І. Деровський, секр.

ШЕРИМЕТА ЙОСИФ, член Тов. Українська Січ, відділ 421 У. Н. Союзу в Томастон, Конн., помер 19. січня 1953 р., по довгій і тяжкій недузі в 64. році життя. Походив з с. Медина, повіт Збараж, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Зофію, 2 сини: Володимира і Івана, 2 дочки: Марію і Юлію, всі жонаті, 9 внуків, 1 правнука і брата Юрія в Сімор, Конн. Похорон відбувся 22. січня при участи Рідних і Знайомих до Укр. Кат. Церкви св. Михаїла в Тервілі, Конн., а відтак на цвинтар парафії. — В. И. П.!
Ю. Береза, секр.

ТАРЗАН, ч. 2999. Передвісник смерти.

Продираючися крізь коріян, Тарзан залишив Кейлюка з його невільниками, щоб очистив (майдан), а сам повів своїх компаньйонів до палацу.

„Вартівники б'ються на вулицях", гукав Тарзан, „а палац безлюдний. Ми мусимо знайти Бетті! Попробуємо від тронної залі?"

„Пуста як гріб!", верещав О'Рорке. „Слухайте!", перервав Тарзан, коли биття низькотонового гонгу вібрувало по тихих коридорах.

„Гонг жертви!", кричав Люкаг. „Мерала приготовила жертву Пан-Аглюкові, ідолові вогню!"